

Minnen av tidigare liv

MARKUS OSIKA

Minnen av tidigare liv

Markus Osika

Minnen av tidigare liv

MARKUS OSIKA

Förlagshuset Siljans Måsar
www.siljansmasar.com

ISBN 978-91-88097-22-4

© Markus Osika
Materialet i denna bok är skyddat enligt upphovsrättslagen.

Omslagsfoto: Matton Images

Grafisk form: Lilla blå tornet
www.lillablatornet.se

Tryck: ScandBook AB, Falun 2015
www.scandbook.se

Inledning

av Hilke Osika, Markus mor

Den första reseskildringen skrevs för Markus friska syskon och syskonbarn. Nu kan andra läsa den, och då bör nämnas att Markus aldrig har talat ett endaste ord men hojtar med imponerande volym. Han är vid denna resa 36 år och brukar vagga fram och tillbaka och vifta med en hand framför ansiktet och titta uppmärksamt på de konstfulla handrörelserna. Han viftar även gärna med föremål. Med blixtsnabba rörelser kan han vifta med en lång, vass kniv utan att skada sig (om han kommer över en sådan). Lika blixtsnabbt kan han förse sig med godbitar från andras tallrikar. Han kan plocka upp pinnar, vifta med dem och släppa dem igen. Han älskar röd färg och äter gärna röd flugsvamp. Han har tidigt utvecklat ett sjätte sinne. Han kan verkligen passa på när den ansvariga personen är en aning ouppmärksam. Och då riskerar han förebråelser eller till och med magpumpning.

En sak till kan Markus: kasta saker. Men bara bakåt, oväntat, snabbt och med kraft. (Därför satte vi oss vid andra resan till Paris i bakersta raden på flygplanet. Sedan dess kan Markus kasta saker framåt.)

Han var mycket sen att sätta sig upp och att lära sig att gå, bättre sagt, att låta sig bibringas sådana färdigheter. Får han av vanligen okänd orsak ett utbrott biter han sig i sin vänstra hand och slår sig samtidigt med den högra handen på örat. Hårt. Han biter eller slår aldrig andra utan utstrålar vanligen tillit, vänlighet, ja kärlek.

Markus har både en enäggstvillingbror, Erik, och en storebror, Andreas, med svår autism.

Dessutom har han två syskon som för närvarande doktorerar respektive redan har klarat det.

Sedan i juli 2005 kan vi kommunicera med Markus och hans autistiska bröder med hjälp av Kommunikation med stöd, framförallt på datorn samt i vardagliga sammanhang med hjälp av en bokstavstavla. Hur det går till och varför det fungerar kan man läsa i slutet av denna bok.

Markus vill behålla sitt egna ordförråd i boken, varför vi har valt att behålla texten i sitt original, precis så som Markus uttrycker sig.

Från att jag i alla år, ja i alla årtionden hade trott att Markus (och hans två bröder med autism) inte begrep och fattade någonting är det fullständigt omtumlande för mig, och för hans medarbetare som skriver med honom, att lära känna honom. Jag är nog bara i början av att lära känna och förstå dessa mina tre söner. De har inte kunnat använda sin kropp för att uttrycka sig. Ja, och så är de lite kvar i himlen. De har under uppväxttiden utvecklat andra förmågor än vi har gjort med hjälp av vår civilisation. De har begrundat existentiella frågor, som vi inte brukar hinna med. Frågor som barn kan ställa: "Var var jag innan jag föddes?" och "Om du mamma dör, då kan jag väl föda dig på nytt?" Sådana frågor, som små barn kan komma med, verkar en del människor, som inte kan tala, under sitt långa-tråkiga liv ha fördjupat sig i och forskat omkring. Vad vi sysslar med känns nog rätt ofta rätt meningslöst och i varje fall rätt obegripligt för dem. Fast: hur detta verkligen förhåller sig borde jag fråga dem själva någon gång.

Förvånansvärt nog stämmer mycket av det som dessa människor skriver om sina tidigare liv med många historikers syn. Men de kan inte ha lärt sig detta i någon skola eller kunnat läsa det i böcker. Och antagligen minns de fel ibland.

Även Erik, och Anton saknar talspråket helt, men skriver även med ett flertal andra stödpersoner.

Innehåll

Markus första resa till Paris	9
Några förklaringar	27
Markus liv som Karl den store	29
Karl den store och jag	46
Markus som benediktinordens prior	52
Claude Monet och hans trädgårdar	69
En judisk pojke under nazitiden i Polen	85
Minnen från gamla Egypten	89
Markus liv som mätress	96
Markus liv som indian i Sydamerika för länge sedan	101
Några tankar om att skriva med stöd	107
Markus goda råd och önskemål	109
Hur och varför fungerar Kommunikation med stöd?	115

Markus första resa till Paris

Före resan

Samtal 2 februari 2006

Ungefär ett halvt år efter att vi hade börjat skriva.

Hilke: Markus, vad vill du berätta eller fråga idag?

Markus: *När åker vi till paris?*

Hilke förklarar muntligen att Paris är huvudstaden i Frankrike som ligger syväst om Tyskland och så vidare eftersom han inte har gått i skolan.

Samtal 9 februari 2006

Hilke: Vad vill du berätta om eller fråga idag?

Markus: *Jag vill berätta att vi skall åka till paris.*

Hilke: Käre Markus, vad vill du att vi gör i Paris?

Markus: *Vi skall åka dit och titta på louvre.*

Hilke: Ja Markus, det är en god idé. I Louvren är det många berömda målningar. Hur visste du om Louvren?

Markus: *Det har Britta berättat.*

Hilke: Menar du Britta på Mikaelgården?

Markus: *Britta på Mikaelgården.*

Hilke: Det måste ha varit för länge sedan. Tänk att du har ett så bra minne! Är det något speciellt på Louvren som du vill se?

Markus: *Ja mona lisa.*

Hilke: Markus, när du minns Mona Lisa, minns du då också vilken målare som har målat denna tavla?

Markus: *Leonardo da vinci.*

Hilke: Nu vill jag fråga dig om du vill titta på Nationalmuseet i Stockholm,

där det finns många fina tavlor eller på Waldemarsudde eller på Thielska Galleriet. Där finns de bästa konstverken i vår närhet. Vi skulle kunna titta där innan vi åker till Paris. Vad tycker du? Har du redan varit på dessa museer?

Markus: *Jag har varit der. och jag vill åka dit igen. när kan du?*

Hilke: Jag tror jag skulle kunna i helgen. Vilket av dessa museer vill du först titta på?

Markus: *Nationalmuseet.*

Hilke: Är det någon speciell tavla du vill se på Nationalmuseet?

Markus: *Nej.*

På Nationalmuseet tittade han länge på vissa ikoner. Rembrandt bevärdigade han inte med en blick, men förälskade sig i Hanna Paulis ”Frukostdags”, en tavla med över 200 olika färgnyanser.

Samtal 23 februari 2006

Hilke: Käre Markus, är det någonting du vill berätta för mamma idag?

Markus: *jag vill berätta att jag kan åka kommande veckoslut till paris.*

Hilke förklarar att vi först måste skaffa pass.

Samtal 28 februari 2006

Hilke: Markus, vad vill du berätta?

Markus: *Tur att ingen vet att jag kommer in till paris.*

Hilke: Varför tycker du att det är tur?

Markus: *För jag vill inte träffa någon annan där.*

Hilke: Ja, Markus, vi behöver inte träffa någon annan där, även om alla skulle veta att vi är där.

När vi åkte hit tänkte jag på att Wilfrieds syster, Christina bor i Paris. Hon var barnflicka hos oss när du var liten och vi var en sommar på Dormsjö. Då tänkte jag nu i bilen att henne skulle man kunna besöka i Paris. Tycker du att vi skall ringa till henne och fråga om vi skall träffas i Paris? Kommer du ihåg henne? Hon spelar bra cello.

Markus: *Jag kommer ihåg henne och vill gärna träffa henne.*

Samtal 23 mars 2006

Hilke: Käre Markus, jag har nu köpt flygbiljetter till Paris och hotellrum!

Om bara cirka två veckor skall vi flyga dit! Då kan du besöka din Mona Lisa. Jag har också ringt till Christina och det verkar som om hon har tid att träffa oss och eventuellt även att åka med oss i sin bil till Chartres.

Men jag ser ett problem för oss. När vi var i Södertälje för att beställa ditt respass gick vi där hand i hand och plötsligt slet du dig loss och sprang rakt ut på gatan. Då kunde du lätt ha blivit överkörd av en buss som just kom. Så dör en del människor i trafiken. Om du sliter dig loss från mammas hand är det farligt. En annan fara är då att vi förlorar varandra ur sikte. Jag läste att det i Paris finns lika många människor som i hela Sverige. Om du springer ifrån mig där är det risk att vi sedan inte hittar varandra. Hemska tanke. Tror du att du klarar att hela tiden stanna hos mig? Vad tror du?

Markus: *Jag tror att jag klarar att stanna hos dig.*

Samtal 31 mars 2006

Hilke: Christina i Paris erbjöd oss att eventuellt åka med oss till den stora, medeltida katedralen Chartres, som ligger utanför Paris och som vi annars inte skulle kunna besöka. Jag vill gärna se den. Vill du också?

Markus: *Jag vill gärna se chartres!*

Hilke hade tidigare visat honom bilder därifrån.

Hilke: Fint, då hoppas jag att Christina verkligen har tid för oss.

Samtal 6 april 2006

Hilke: Markus, i kväll skall jag sova över hos dig i Fläderbacken, för i mor-
gon bitti, mitt i natten, redan klockan 04.00 skall vi åka iväg till flygplatsen
för att flyga till Paris!

Dumt nog så strejkar många människor just nu i Frankrike. Det vill säga
att de inte vill jobba. De protesterar mot en ny arbetslag som deras regering
har föreslagit.

Det kan faktiskt hända att de håller Louvremuseet stängt när vi kommer
dit. Då kan vi i värsta fall inte titta på Mona Lisa och måste åka till Paris
ytterligare en gång. Det kan till och med hända att vi inte kan flyga dit, om
deras flygplatspersonal strejkar. Eller det kan hända att vi hålls kvar i Paris

längre än vi har avsett. Vi har planerat att vara där i två nätter, tre dagar sammanlagt. Och när vi är där kan allt möjligt oväntat hända.

Men jag tycker att vi skall åka till Paris ändå i morgon. Kanske det blir extra spännande. Vad tycker du?

Markus: *Jag tycker att vi skall åka ändå till paris.*

Hilke: Markus, när jag går med din storebror Andreas i staden eller i Nationalmuseet, då tittar han hela tiden var jag är och följer mig hela tiden. Han släpper mig inte med ögonen. Det känns mycket tryggt för mig, att vi inte kommer att förlora varandra ur sikte. Jag skulle önska att du gör likadant. Att du hela tiden tittar var jag är och håller dig till mig på resan och framförallt i Paris.

Markus: *Jag vill försöka att titta på dig.*

Hilke: Vi tar med oss den andra skrivapparaten, AlphaSmart, så att vi kan skriva till varandra om allt vi har lust till i Paris. Är det bra?

Markus: *Ja.*

Hilke: Vill du berätta något eller fråga om någonting?

Markus: *Jag vill fråga om du vill ta med dig någon annan till paris?*

Hilke: Nej, käre Markus, jag vill åka till Paris med bara dig.

Idag frågade faktiskt Jonas om han fick följa med. Jag svarade att du Markus hade berättat att du vill åka med mig ensam. Och att det å andra sidan är allt för sent för att skaffa flygbiljett och hotell nu. Så det blir bara vi två, Markus och mamma.

I övermorgon har Christina erbjudit sig att åka med oss till Chartres med hennes bil. Då är det tänkt att vi åker först till henne, sedan till Chartres och sedan hem till henne igen och jag har bett henne att spela litet cello för oss. Hon sa att hon inte har spelat på så lång tid så att hon inte kan spela så bra längre, men jag sade att det gör ingenting för hon kommer att spela bättre än både Markus och jag. Vad tycker du?

Markus: *Jag tycker att hon skall spela på cello för oss.*

Hilke: Det tycker jag också. Vill du fråga något mera?

Markus: *Nej. Jag är glad att åka till paris tillsammans med dig nu bredvid mig.*

Resan

Fredag 7 april 2006

Redan klockan 03:00, mitt i natten, som avtalat, väckte Anita Markus och mig för att vi skulle komma iväg i tid. Markus måste få sitt dagliga morgonbad med mera. Klockan 4:00 var vi färdiga att åka iväg till Arlanda, parkera där och checka in inför flyget klockan 07:15. Att vara där två timmar före avresan, som Airtour hade velat, klarade vi inte och så fick vi inte stolarna längst bak i flygplanet som jag hade önskat av viss anledning. Tålmodigt stod Markus i den första av de många köerna på vår resa, tog kontakt med yrvaket folk runt omkring genom att ta i dem och titta noggrant på dem eller inte alls, vilket han fortsatte med på hela vår resa. Tursamt nog brukar han välja folk med förståelse för sådana som han, inte sällan folk som ”någon gång hade arbetat med autister” och som vänligt log mot honom – efter att mer eller mindre förskräckt ha kollat mitt ansikte om det hela var mycket farligt eller hotfullt och sedan slappnat av när de såg mitt vänliga och ”avspända” leende. Jag brukar varken hindra honom eller be om ursäkt utan jag brukar le uppmuntrande mot Markus kontaktoffer. Att vara överbeskyddande mor har jag lagt av med efter mitt första autistiska barn.

Det var inga problem att gå in på flygplanet och Markus intog gärna sin fönsterplats. Vi hade redan några veckor innan varit på Arlanda för att kolla på flygplan. Han åker gärna bil och blir otålig vid varje rött ljus vid korsningar. Då brukar han ta min hand och anmoda mig att äntligen åka. Det ligger i vår familjekultur att inte följa lagar för lagarnas skull utan bedöma varje situation själv. Man kan inte alltid åka bara för att det är grönt. Det kan vara en fotgängare i vägen. Men varför stå stilla vid rött bara för att det står en bil framför? Markus egen far har stått inför domstol tre gånger för att ha skrivit ut mediciner som visserligen hade hjälpt patienterna till hälsa, men som dock var förbjudna. Han hade skrivit ut dem tills de blev lagliga.

Nu kom Markus till sin rätt; flygplanet åkte snabbare och snabbare, mycket bättre än en bil, inga röda ljus i vägen.

Markus kollade på kartan med flygsäkerhetsföreskrifterna, viftade med dem framför ansiktet tills han, sin vana trogen, snabbt kastade dem bakåt, där det satt två förskolebarn med sin mamma. Försynt kom säkerhetsföre-

skrifterna tillbaka mellan stolarna. Tidskrifterna som sedan kastats ”överbord” bakåt kom inte längre tillbaka. Värre blev det när han hade tryckt ur sin beställda juice. När den lilla, kompakta glasflaskan hade flugit bakåt med kraft kom det en skällande mamma fram till oss och förebrådde oss att hennes lilla pojke nästan hade fått den i huvudet och skadat sig illa! Detta var jättefarligt! Man borde förhindra sådant!

Äntligen kom serveringen närmare. Vi såg fram mot de annonserade ost- och skinkmackorna. Men eftersom vi satt nästan längst bak hade de redan tagit slut. Vi var så tacksamma mot Anita, som hade hunnit göra mackor åt oss så tidigt på morgonen och rekommenderat mig att köpa drickyoghurt dagen innan.

Skönt för Markus att få sitta där utan skor så att vi kunde leka ”tummeltott, slickepott, långeman, gullebrann och lilla vickevire, som satt i köket och spann” med hans tår. Vi hade visserligen börjat med detta redan i bilen, men för den som styr bilen är det inte lika bekvämt där. Medan flygplanet lyfte matade jag Markus med Läkerol mot lock i öronen. När han vägrade mera Läkerol försökte jag med drickyoghurten och det gick bra och även de bakåtflygande tomma plastflaskorna tolererades av mamman bakom. Det var innan vi beställde juicen.

Emellanåt lade Markus sin arm runt mina skuldror, vi lade huvuden mot varandra och var lyckliga.

Vi provade även toan ombord. Den trängsta jag varit med om. Och Markus med sin diarré.

När planet landade tittade Markus intresserat ut genom fönstret och vi gick av långt efter alla andra. Armstödet mellan oss gick inte att fälla upp. Hitta sockorna och skorna långt framme under stolen framför. Sätta på dem i det trånga utrymmet, och det kan man börja med först när man äntligen får ta av säkerhetsbältena. Och att få med allt handbagage plus en långsamt framåt vaggande Markus i den långa trånga gången till flygplanets utgång.

Sedan fick vi gå otroligt långt för att få vår 25-kilos resväska. Vi hade tagit med oss kläder och framförallt blöjor och engångslakan för en eventuellt extra vecka. På grund av strejken hade många flyg och tåg ställts in och det hade hotats med en generalstrejk.

Sedan fick vi gå långa vägar till Informationen: hur komma därifrån till Paris? Sedan till Shuttlebussen. Väl framme vid tåget från de Gaulleflygplatsen in till Paris visade det sig att tågen inte gick på grund av strejken. Lång kö till informationen. Hur åka nu? *Alors*, med buss 350 till Gare du Nord. Bussarna avgår från ”öar” på en större plats. Dessa ömkligt små öar rymde nu inte alla utlänningar som trots strejken ville komma in till Paris, utan en urlång kö sträckte sig långt ut mitt på gatan. Enstaka bussar körde förbi till höger och vänster, varvid kön försökte att snabbt förflytta sig med alla resväskor åt respektive håll. I slutet av denna kö stod nu Markus och jag. Sol på huvudet och blåst från sidan. Där borta stod bussen och släppte inte in passagerarna. Längre. Så småningom insåg vi att det långvariga, hetsiga samtalet mellan busschauffören och några gråklädda gubbar handlade om att dessa gubbar var strejkvakter som inte ville att det släpptes in några passagerare på bussen. Så den stod halvfull ett bra tag innan den äntligen åkte iväg – halvfull. Nästa buss åkte iväg utan några passagerare alls. Bra jobbat, strejkvakter!

Efter någon timme blev Markus något otålig. Jag frågade honom med hjälp av bokstavstavlan vad det var. Han skrev att han inte ville vänta längre. Ack ja. Lunchtiden var redan över och våra medhavda mackor och drickyoghurten hade tagit slut för många timmar sedan. Och vi kunde inte gärna lämna kön nu! Ibland kom en taxi förbi, men andra var duktigare än vi på att locka en sådan sällsynt dröm till sig.

När vi äntligen kom med i en buss körde den någon annanstans än vi skulle, men väl i Paris skulle det nog finnas taxi. De taxibilar vi frågade ville dock inte veta av oss, så tomma de var, utan vi skulle gå hit och dit. Vi kom in i en tågstation och såg en skylt för herrar och damer. Där köpte vi en pollett, men den stackars damen visste inte hur hon skulle lösa problemet: In till herrarna med mig? Eller in till damerna med Markus? Som tur var dröjde det längre på herrsidan, så hon gav med sig: vi fick använda damsidan. Sedan behövde vi för lång tid. Oh, vad de knackade på!

Där på stationen kunde vi äntligen köpa något ätbart: *croque monsieur*, varmt och gott, men inte mycket, bara en sandwich. Vi gick vidare med vår enorma resväska och annat bagage genom vimlet. Någonstans borde det väl finnas taxibilar!

Följ med Markus på hans äventyr genom minnen av tidigare liv, och möt hans relationer med stora konstnärer, deras färgval, rörelserna i tavlorna och hur de genom konsten återger livet.

I boken förklarar han hur sylfer, undiner, husandar och andra elementarväsen går att återfinna i Monets konstverk, för att vi ska förstå deras närvaro i vår vardag. Markus har gåvan att kunna nå flera dimensioner av livet som han vill få oss att förstå. Han färdas även genom minnen av svåra liv, där Kristus är med som hjälp för att underlätta och förklara smärtan. Han minns liv i Egypten, vistelser i den andliga världen mellan de jordiska livn och liv som mätress och indian, som han inlevelserikt berättar om för oss. Men hans viktigaste budskap till oss, som inte har gåvan att se, tolka eller höra evighetens subtila viskningar i vinden genom våra liv, det är betydelsen av meditation och bön. För vi är bönhörda.

Markus är född med svår autism och har inget tal, precis som sin enäggstvillingbror, Erik, och sin storebror, Andreas. Med blixtsnabba rörelser kan Markus förse sig med godbitar från andras tallrikar. Han älskar röd färg och äter gärna röd flugsvamp, när han inte känner sig iakttagen, för att bli glad av den.

Markus två andra syskon är doktorand respektive adjungerad professor i medicin. Sedan i juli 2005 sker dialogen med Markus och hans autistiska bröder med hjälp av *Kommunikation med stöd*, framför allt via datorn, men även med hjälp av en bokstavstavla i vardagliga sammanhang.

Hilke: Som mor till dessa barn har jag i alla år, ja, i alla årtionden trott att Markus och hans två bröder med autism inte begrep eller fattade någonting, vilket innebär att det är fullständigt omtumlande för mig och hans medarbetare som skriver med honom, att nu lära känna honom.

ISBN 978-91-88097-22-4

Förlagshuset
SILJANS MÅSAR

www.siljansmasar.com

9 789188 097224